

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 2025409130258

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 5 juni 2025
Agendanummer	:
Onderwerp	: Verlenging opvanglocatie Hoge Veer vanaf 1 november 2025
Portefeuillehouder	: M. Witte, H.H.M. de Jongh

Voorstel

1. Het gebruik van het Hoge Veer als noodopvanglocatie voor drie jaar te verlengen tot en met 31 oktober 2028, of zoveel korter wanneer een langdurige opvanglocatie in de gemeente eerder gerealiseerd is.

Samenvatting

Op 11 juni 2024 heeft de gemeenteraad besloten de opvang van Oekraïense ontheemden en asielzoekers in het Hoge Veer tot en met 31 oktober 2025 te verlengen. Voor die einddatum zal een langdurige opvanglocatie niet gereed zijn. Gemeente Geertruidenberg en Thuisvester kunnen een verlenging van het gebruik van het Hoge Veer als opvanglocatie overeenkomen van maximaal drie jaar tot en met 31 oktober 2028, of zoveel korter wanneer een langdurige opvanglocatie in de gemeente eerder gerealiseerd is.

Inleiding

Sinds 1 juni 2022 vangt de gemeente Geertruidenberg Oekraïense ontheemden op in het Hoge Veer in Raamsdonksveer. Het Hoge Veer is eigendom van woningcorporatie Thuisvester. Op 14 december 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het voorstel om de locatie Hoge Veer ook in te zetten als noodopvang voor 35 asielzoekers voor een periode van drie maanden, met de mogelijkheid tot verlenging tot uiterlijk 1 oktober 2024. Op 11 juni 2024 heeft de gemeenteraad besloten de opvang in het Hoge Veer tot en met 31 oktober 2025 te verlengen en 15 extra asielzoekers op te vangen. Momenteel verblijven er 126 Oekraïense ontheemden en 50 asielzoekers in het pand (peildatum 1 april 2025), in lijn met de wettelijke opgave en de regionale samenwerking binnen de Baronie.

In de raadsinformatiebrief 'Voortgang opvang' van 1 april 2025 informeerde het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad over het proces rond de zoektocht naar een langdurige locatie waar de huidige opvang in het Hoge Veer naartoe verhuisd kan worden. Voor de einddatum van de huidige bruikleenovereenkomst van het Hoge Veer (31 oktober 2025) zal een langdurige opvanglocatie niet gereed zijn. Met woningcorporatie Thuisvester zijn daarom gesprekken gevoerd over een mogelijke verlenging van het gebruik van het Hoge Veer als noodopvanglocatie, zodat er tijd is om een langdurige opvanglocatie te realiseren.

In gezamenlijk overleg zien de gemeente Geertruidenberg en Thuisvester mogelijkheden om te verlengen, onder de volgende voorwaarden op hoofdlijnen:

1. Duur: Drie jaar (van 1 november 2025 tot en met 31 oktober 2028), of zoveel korter wanneer een langdurige opvanglocatie in de gemeente eerder gerealiseerd is.
2. Vergoeding: Thuisvester geeft het Hoge Veer om niet in gebruik als opvanglocatie aan gemeente Geertruidenberg.
3. Onderhouds- en gebruikskosten: Kosten die verband houden met het bestaan, gebruik, onderhoud en reparaties van het Hoge Veer komen voor rekening van de gemeente Geertruidenberg.

Voorwaarden 2 en 3 zijn gelijk aan de voorwaarden in de oorspronkelijke en huidige bruikleenovereenkomst. De intentie tot mogelijke verlenging onder bovengenoemde voorwaarden op hoofdlijnen is uitgesproken onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad van de gemeente Geertruidenberg, en onder voorbehoud van goedkeuring door de Raad van Toezicht van Thuisvester.

Het voorliggende voorstel geeft de gemeente Geertruidenberg tijd om een langdurige opvanglocatie te realiseren. Totdat die gerealiseerd is, is verlenging noodzakelijk voor behoud van opvang in de gemeente. Na positief besluit van de gemeenteraad werkt het college de verlenging van de bruikleenovereenkomst uit in samenwerking met Thuisvester.

Bijdrage aan maatschappelijke opgave / strategische doelstelling / beoogd (maatschappelijk) effect

Met het voorliggende voorstel zet de gemeente Geertruidenberg de humane en verantwoorde opvang van Oekraïense ontheemden en asielzoekers in lijn met de wettelijke opgave en de regionale samenwerking binnen de Baronie voort. Dit geeft ons tijd om een langdurige opvanglocatie te realiseren, zonder dat de opgevangen bewoners woonruimte verliezen. Een bijkomend effect van verlenging van het gebruik van het Hoge Veer als noodopvanglocatie is dat de anti-kraakwoningen beschikbaar blijven via Thuisvester. Dat betekent dat de daar woonachtige jongeren er voorlopig kunnen blijven wonen.

Argumenten

1.1 De verlenging geeft ons tijd om een langdurige opvanglocatie te realiseren met behoud van humane opvang

Met de *Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne* zijn gemeenten verantwoordelijk voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Gemeenten hebben met de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* (Spreidingswet) ook een wettelijke taak in de opvang van asielzoekers. Het doel van beide wetten is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtige verdeling van Oekraïense ontheemden en asielzoekers over provincies en gemeenten.

Voor gemeente Geertruidenberg zijn de wettelijke opgaven volgens de landelijke verdeelsleutels als volgt (peildatum 1 april 2025):

- Oekraïense ontheemden: 112 opvangplaatsen (momenteel worden 126 personen opgevangen)
- Asielzoekers: 57 opvangplaatsen (momenteel worden 50 personen opgevangen)

De wettelijke opgaven zijn dynamisch en onderhevig aan veranderende regelgeving en beleidsontwikkelingen. In 2024 was de opgave voor de Oekraïense ontheemden 126 opvangplaatsen, en voor de asielzoekers 125 opvangplaatsen.

Noodopvanglocaties tellen niet mee in de structurele realisatie van de wettelijke opgaven. Het Hoge Veer kwalificeert als reguliere opvanglocatie voor Oekraïense ontheemden en als noodopvanglocatie voor de opvang van asielzoekers. Dit komt doordat onze huidige opvanglocatie een tijdelijke oplossing voor de asielzoekers is, bedoeld om op korte termijn en voor een beperkte periode opvang te bieden. Hoewel we met de noodopvang in het Hoge Veer bijna voldoen aan de opvangbehoefte voor asielzoekers, blijft er een opdracht bestaan om structurele, langdurige opvangcapaciteit te realiseren. Omdat alleen langdurige opvanglocaties tellen voor het behalen van de taakstelling, dragen we op dit moment dus niet bij aan de wettelijke opgave voor de opvang van asielzoekers.

Noodopvanglocaties worden vaak gerealiseerd op locaties die niet geschikt zijn voor wonen, bijvoorbeeld in sporthallen. De gemeente Geertruidenberg heeft sinds juni 2022 wel een bewezen humane noodopvanglocatie in het Hoge Veer. De verlenging van het Hoge Veer als (nood)opvanglocatie geeft de gemeente Geertruidenberg tijd om een langdurige opvanglocatie te realiseren.

1.2 Er is draagvlak rondom het verlengen van het Hoge Veer

In de zoektocht naar een langdurige opvanglocatie hebben inwoners het Hoge Veer benoemd als een logische opvanglocatie binnen de gemeente Geertruidenberg. Het complex was voorheen immers in gebruik als verzorgingshuis en het gebouw is qua indeling geschikt voor het opvangen van personen. Zo beschikt het over individuele kamers met sanitaire voorzieningen, grote keukens en voldoende gemeenschappelijke ruimten. Daarmee is het Hoge Veer geschikt voor de opvang van grotere groepen.

Sinds de ingebruikname van het Hoge Veer als opvanglocatie in juni 2022 zijn enkele meldingen van overlast ontvangen van omwonenden. Deze zijn met name gerelateerd aan parkeeroverlast. De plaatselijke parkeerdruk blijkt deels te worden veroorzaakt door auto's van bewoners van de opvanglocatie. Om omwonenden tegemoet te komen werken we aan de aanleg van extra parkeerplaatsen op het terrein van het Hoge Veer.

Op 9 april 2025 zijn brieven verstuurd aan de directe omwonenden, waarin het voornemen tot verlenging van het gebruik van het Hoge Veer als opvanglocatie is toegelicht. Omwonenden zijn uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst op 16 april 2025. Tijdens die bijeenkomst hebben omwonenden aangegeven het belangrijk te vinden dat zij betrokken worden en de transparante communicatie te waarderen. Omwonenden gaven aan weinig problemen te ervaren met de bewoners van het Hoge Veer. Uitgesproken aandachtspunten zijn onder andere de parkeerdruk en de uitstraling van het Hoge Veer (bouwhekken en groenonderhoud). We hebben vervolmaatregelen uitgezet aan Thuisvester en betrokken bewoners. Enkele omwonenden hebben zich aangemeld voor een klankbordgroep.

1.3 Het is de meest gunstige tussenoplossing voor bewoners van de opvanglocatie

Voorafgaand aan het raadsvoorstel voor de verlenging van het gebruik van het Hoge Veer als opvanglocatie tot en met 31 oktober 2025, is onderzoek gedaan naar een alternatieve tijdelijke oplossing voor de opvang, waaronder het aanleggen van een boot, het opvangen in hotels en het plaatsen van units op braakliggend terrein. Vergeleken met de andere onderzochte opties voor (nood)opvang, is verlenging van het gebruik van het Hoge Veer als opvanglocatie de meest gunstige tijdelijke oplossing voor de Oekraïense ontheemden en asielzoekers. Met een verlenging hoeven de bewoners niet te verhuizen naar een nieuwe, tijdelijke locatie binnen of buiten de gemeente, kunnen kinderen op dezelfde school blijven, en kunnen werkende bewoners hun baan makkelijker behouden.

1.4 Niet voldoen aan de opgaven kent bestuurlijke risico's

Op basis van de *Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne* zijn gemeenten verplicht om passende opvang te bieden aan Oekraïense ontheemden. Indien de verlenging van de opvanglocatie het Hoge Veer geen doorgang vindt ontstaat er een situatie waarin de gemeente haar verantwoordelijkheid voor de opvang van deze doelgroep niet kan waarmaken. Bij het niet naleven van deze wettelijke verplichting kan het ministerie van Justitie en Veiligheid ingrijpen via bestuurlijke interventie. In de praktijk kan dit betekenen dat de commissaris van de Koning wordt verzocht om een interbestuurlijk toezichttraject te starten. Dat kan leiden tot het overnemen van bevoegdheden over opvanglocaties.

Naast de opvangplicht bestaat er voor Oekraïense ontheemden ook een herhuisvestingsverantwoordelijkheid. Dit houdt in dat gemeenten zich actief moeten inspannen om deze doelgroep na een eerste opvangfase perspectief te bieden op meer duurzame huisvesting. Hoewel deze verplichting niet in formele quota is vastgelegd, wordt van gemeenten verwacht dat zij hier structureel uitvoering aan geven. Dit mede in het kader van het gelijkheidsbeginsel en integratiebeleid.

Voor asielzoekers geldt een andere wettelijke context. Gemeenten hebben op basis van de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* (Spreidingswet) de plicht om bij te dragen aan de landelijke taakstelling voor opvangplekken. Tijdelijke opvangvormen, zoals momenteel in het Hoge Veer wordt aangeboden, tellen niet mee voor deze structurele taakstelling. Bij het niet realiseren van voldoende opvangplekken kan een gemeente verplicht worden om opvangcapaciteit te creëren, ongeacht lokaal draagvlak of ruimtelijke beperkingen. Voor asielzoekers is er momenteel geen mogelijkheid om teruggeplaatst te worden bij het COA. Asielzoekers kunnen daarom bij sluiting van onze opvanglocatie terecht komen in een minimaal ingerichte crisisnoodopvang.

Zonder verlenging van de opvang in het Hoge Veer én zonder beschikbare alternatieve opvanglocatie voldoet de gemeente niet aan de wettelijke opgaven voor de opvang van Oekraïense ontheemden en asielzoekers. Daarmee ontstaan dus niet alleen humane knelpunten, maar ook bestuurlijke risico's die de beleidsvrijheid van de gemeente aanzienlijk kunnen beperken.

1.5 Andere Baroniegemeenten hebben zeer beperkte mogelijkheden om te ondersteunen in de opgave van de gemeente Geertruidenberg

De gemeente Geertruidenberg heeft in verband met de einddatum van de huidige bruikleenovereenkomst van het Hoge Veer een hulpvraag gesteld bij andere Baroniegemeenten voor tijdelijke ondersteuning bij het realiseren van onze opgave op het gebied van de opvang van Oekraïense ontheemden en asielzoekers voor een periode van 2 tot 3 jaar. Hoewel de Baroniegemeenten in beginsel bereid zijn mee te denken met de gemeente Geertruidenberg hebben de gemeenten zelf al veel moeite met het realiseren van de eigen opgaven. Bovendien is de samenwerking bedoeld voor hulpvragen voor aanmerkelijk kortere perioden en lagere aantallen dan binnen het huidige vraagstuk van de gemeente Geertruidenberg.

Kanttekeningen

1.1 Bewoners, omwonenden van het Hoge Veer en andere inwoners hebben een andere verwachting

Op 11 juni 2024 heeft de gemeenteraad besloten de opvang van Oekraïense ontheemden en asielzoekers in het Hoge Veer te verlengen tot en met 31 oktober 2025. De aanleiding van het raadsvoorstel was de mogelijkheid dat het Hoge Veer-terrein een tijd braak zou komen te liggen. Ook constateerden we dat andere oplossingsrichtingen voor een tijdelijke opvanglocatie ongunstiger waren dan verlenging van het gebruik van het Hoge Veer. Met het voorgestelde besluit verleggen we de einddatum van het gebruik van het Hoge Veer als noodopvanglocatie. De gemeente Geertruidenberg blijft de bewoners van het Hoge Veer, direct omwonenden van het Hoge Veer en andere inwoners van de gemeente Geertruidenberg tijdig informeren en betrekken.

1.2 De herontwikkeling van het Hoge Veer wordt uitgesteld

Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad een startnotitie voor de herontwikkeling van de locatie het Hoge Veer vastgesteld. We stelden de eerdere verlenging tot en met 31 oktober 2025 voor vanwege het toenmalige risico dat het terrein voor langere tijd braak zou blijven liggen na de sloop van het Hoge Veer. Met het opnieuw verlengen van de bruikleenovereenkomst voor het Hoge Veer voor maximaal drie jaar wordt de herontwikkeling verder uitgesteld. Dit kan gevolgen hebben voor de bredere woningbouwopgave binnen de gemeente. Het college voert daarom gesprekken met Thuisvester om de capaciteit op projectontwikkeling versneld in te zetten op andere locaties en daarmee zoveel mogelijk te compenseren voor de uitgestelde realisatie van nieuwbouwwoningen op het Hoge Veer. Het college heeft aan Thuisvester uitgesproken dat het bereid is zich te committeren aan versnelling op de woningbouwlocatie Landonk en zich daarvoor maximaal in te spannen binnen de mogelijkheden van regelgeving en onder voorbehoud van goedkeuring door de gemeenteraad.

1.3 De wetgeving is aan verandering onderhevig

Bij het verlengen van de opvanglocatie en het realiseren van een langdurige opvanglocatie houden we rekening met wettelijke opgaven. We beseffen dat de wetgeving kan veranderen. Zo wordt de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* (Spreidingswet) mogelijk ingetrokken in 2026. In dat geval wordt een alternatief plan voorgelegd door het kabinet.

De mogelijke veranderingen zorgen ervoor dat we ons moeten kunnen aanpassen aan nieuwe wetgeving. Dat betekent dat we vooruit moeten kijken: wat nu geldt, kan over een tijd anders zijn. Met dit voorstel kiezen we voor een bewezen, tijdelijke oplossing die ons tijd geeft om een langdurige opvanglocatie te realiseren welke ook geschikt is voor andere doelgroepen.

1.4 Voorbehoud Thuisvester

De bereidheid van Thuisvester om het gebruik van het Hoge Veer als noodopvanglocatie voor drie jaar te verlengen tot en met 31 oktober 2028, of zoveel korter wanneer een langdurige opvanglocatie in de gemeente eerder gerealiseerd is, is onder voorbehoud van goedkeuring door de Raad van Toezicht van Thuisvester.

1.5 De verlenging is voor beperkte duur

De verlenging van de opvanglocatie in het Hoge Veer van maximaal drie jaar vanaf 1 november 2025 biedt tijdelijke verlichting maar is geen blijvende oplossing. Het is daarom belangrijk om onmiddellijk te starten met de uitwerking en realisatie van een langdurige opvanglocatie mits de gemeenteraad daarmee instemt.

Financiën

Voor de opvang voor Oekraïense ontheemden ontvangt de gemeente een specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk. Voor de opvang van asielzoekers ontvangt de gemeente vergoedingen van het COA. We hanteren het uitgangspunt dat onze inkomsten minimaal kostendekkend voor de opvang van beide doelgroepen moeten zijn. Kosten voor onder meer het gebruik van het Hoge Veer, het onderhoud, de beveiliging en de schoonmaak worden voldaan vanuit de uitkeringen, vergoedingen en opgebouwde reserve Ontheemden. Reparaties aan het gebouw voeren we sober en doelmatig uit.

In de afgelopen jaren zien we de vergoedingen voor de opvang van beide doelgroepen dalen. We blijven de kosten en baten proactief monitoren. Bij het niet langer kunnen waarborgen van kostendekkende inkomsten of het constateren van significante kosten voor bijvoorbeeld onderhoud of reparaties zullen we gemeenteraad daarover informeren.

Communicatie

Kernboodschap

De gemeente Geertruidenberg en Thuisvester kunnen het gebruik van het Hoge Veer als opvanglocatie voor Oekraïense ontheemden en asielzoekers verlengen voor een periode van maximaal drie jaar tot en met 31 oktober 2028, of korter wanneer een langdurige opvanglocatie in de gemeente gereed is. De gemeente Geertruidenberg is bereid de verlenging aan te gaan. Het college werkt de verlenging van de bruikleenovereenkomst uit in samenwerking met Thuisvester als eigenaar van het Hoge Veer. De verlenging geeft de gemeente Geertruidenberg tijd om een langdurige opvanglocatie te realiseren.

Participatietraject

Het tijdig informeren en betrekken van de bewoners van het Hoge Veer, direct omwonenden van het Hoge Veer en andere inwoners van de gemeente Geertruidenberg staan centraal in de communicatie. Met open en toegankelijke communicatie beogen de gemeente Geertruidenberg en Thuisvester eventuele vragen bij betrokkenen zoveel mogelijk weg te nemen en het draagvlak voor de verlenging te vergroten.

De Oekraïense ontheemden en asielzoekers in het Hoge Veer zijn op 14 april 2025 persoonlijk geïnformeerd over het voornemen tot verlengen van het gebruik van het Hoge Veer als opvanglocatie. Voor omwonenden

is een informatiebijeenkomst gehouden op 16 april 2025. Voor de communicatie met omwonenden zetten we een klankbordgroep in waarmee lopende ontwikkelingen vroegtijdig besproken worden. Alle betrokkenen kunnen aanwezig zijn bij raadsvergaderingen en spreekrecht aanvragen:

De raad luistert: 15 mei 2025
De raad debatteert: 22 mei 2025
De raad besluit: 5 juni 2025

Daarnaast informeren we inwoners via de reguliere kanalen van de gemeente over het besluit van de gemeenteraad.

Communicatiemiddelen

- www.geertruidenberg.nl
- Weekblad De Langstraat
- Per brief/mail
- Facebook
- Instagram
- LinkedIn
- Digitale nieuwsbrief
- Persbericht
- Persgesprek
- Bekendmaking buurgemeenten en provincie

Inclusieve samenleving

Het behoud van de opvanglocatie in het Hoge Veer draagt bij aan een inclusieve samenleving omdat het waarborgt dat de bewoners voorlopig niet hoeven te verhuizen naar een nieuwe, tijdelijke locatie binnen of buiten de gemeente, dat kinderen op dezelfde school kunnen blijven, en dat werkende bewoners hun baan makkelijker behouden. Door langere tijd op één plek te verblijven bouwen bewoners een band op met bijvoorbeeld de buurt, begeleiders en scholen. Die binding vergroot de kans dat de opgevangen bewoners actief meedoen in de samenleving en de sociale samenhang versterken.

Uitvoering

Na instemmen van de gemeenteraad wordt een communicatietraject opgestart voor de bewoners van het Hoge Veer, direct omwonenden van het Hoge Veer en andere inwoners van de gemeente Geertruidenberg. Tegelijkertijd werkt het college de verlenging van de bruikleenovereenkomst uit in samenwerking met Thuisvester. Het college houdt de gemeenteraad op de hoogte van de voortgang.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,
de secretaris, de burgemeester,

R. Brekelmans

M. Witte

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:

Besluit:

De raad besluit:

1. Het gebruik van het Hoge Veer als noodopvanglocatie voor drie jaar te verlengen tot en met 31 oktober 2028, of zoveel korter wanneer een langdurige opvanglocatie in de gemeente eerder gerealiseerd is.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 5 juni 2025,
Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

G. Brunsveld

M. Witte